Factsheet DoeMee Onderzoek 2024

Energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing

Het DoeMee Onderzoek 2024 richt zich op de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing. Deze factsheet is opgesteld voor de gemeente Borger-Odoorn op basis van de ingevulde vragenlijst door de gemeente en omgevingsdienst RUD Drenthe. De dikgedrukte blauwe tekst geeft het antwoord op de enquête en eventuele toevoegingen/ wijzigingen vanuit de schriftelijke validatie weer. Er is gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren over de opdrachtformulering, afgesproken doelstellingen, resultaten en energiebesparende maatregelen die zijn getroffen. Een documentenanalyse is indien er documenten zijn aangeleverd opgenomen aan het eind van de factsheet. De factsheet is gevalideerd door de omgevingsdienst RUD Drenthe en door de gemeente Borger-Odoorn.

Gemeente Borger-Odoorn

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**.

De opdracht op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht aan de omgevingsdienst is **wel** in de begroting opgenomen, als **extra opdracht bij de omgevingsdienst**. Er is **een** opdracht geformuleerd voor de omgevingsdienst over de invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. **De opdracht voor het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht is verwerkt in de begroting en het jaarprogramma van de RUD Drenthe. Het is onbekend of de opdracht in de praktijk wordt uitgevoerd.**

Het budget voor de opdracht aan de omgevingsdienst wordt bepaald op basis van **een berekening naar aanleiding van het geschatte aantal uren dat nodig is per object**. **De gemeente geeft akkoord op de begroting van RUD, waarmee geld beschikbaar komt voor haar activiteiten. Daarnaast ontvangt RUD SPUK-gelden vanuit RVO (1.500.000 euro voor 5 jaar) voor het thema energie. Ook was er van 2020-2023 extra inzet mogelijk door externen vanuit de regeling "Versterkte uitvoering Energiebesparings- en informatieplicht (VUE)".** Om te sturen op de taak van de omgevingsdienst m.b.t. toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht vindt een **periodieke evaluatie van het werk- en uitvoeringsprogramma op basis van voortgangsprapportages plaats**.

De gemeente geeft zelf **geen** invulling aan toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht energiebesparing, naast de taken die bij de omgevingsdienst zijn belegd. **Sinds 1 januari 2014 zijn alle milieutaken gemandateerd aan de RUD Drenthe. Sinds 1 juli 2023 zijn de energietaken als basistaak toegevoegd aan het basistakenpakket.**

Informatievoorziening

Er zijn **geen afspraken gemaakt** over de monitorings- en verantwoordingsinformatie met de omgevingsdienst m.b.t. de energiebesparingsplicht. Er zijn **geen** KPI's afgesproken met omgevingsdiensten over de monitorings- en verantwoordingsinformatie m.b.t. de energiebesparingsplicht, namelijk .

De gemeente ontvangt **periodieke tussenrapportages en een jaarlijkse eindrapportage. Daarnaast vindt tussentijdse informele terugkoppeling plaats en beantwoordt de omgevingsdienst vragen wanneer noodzakelijk** over de resultaten van de handhaving van de energiebesparingsplicht van de Omgevingsdienst. Er is **door de gemeente geen antwoord gegeven op de vraag of** de rapportages die door de omgevingsdienst aan de gemeente worden verstrekt informatie opleveren over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht. De rapportages geven **adequate informatie** over de bereikte resultaten. In de jaarverslagen staan aantallen en CO_2 besparingen genoemd t.a.v. energie.

Vanuit de gemeenteraad zijn er **nooit** gekomen over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht door de Omgevingsdienst. Over de bereikte resultaten, zoals reductie CO_2 en vermindering verbruik van gas en elektriciteit) zijn vanuit de gemeenteraad **geen** vragen/opmerkingen geweest.

Omgevingsdienst RUD Drenthe en gemeente Borger-Odoorn

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**. De energiebesparingsplicht was **tot 1 juli 2023 was het een apart taakveld. Per 1 juli 2023 is energietoezicht onderdeel van het basistakenpakket.**

Resultaat

Er is **volledig** zicht op het aantal bedrijven dat valt onder de energiebesparings- en informatieplicht. **Deze informatie wordt gedownload via het e-loket van RVO.nl. Er is volledig zicht op de bedrijven die rapporteren. Er is geen volledig zicht op bedrijven die hun informatieplicht niet vervullen. Vanuit beschikbare informatie is een inschatting gemaakt welke bedrijven vermoedelijk onder de informatieplicht zouden vallen.**

Er is **gedeeltelijk** zicht op het aantal bedrijven dat zich niet aan de informatieplicht energiebesparing houdt. **Tijdens milieu controles worden deze bedrijven (indien het bedrijf nog niet heeft voldaan) aangeschreven om alsnog te voldoen aan de informatieplicht energiebesparing, daarmee komen deze bedrijven alsnog in zicht.** De informatie ontbreekt in sommige gevallen omdat, **de gas en elektra verbruiken van bedrijven niet openbaar bekend zijn in verband met de privacy. Het is vooraf niet mogelijk te weten of een bedrijf zijn verbruik boven de drempel is waardoor deze moet voldoen aan de informatieplicht energiebesparing.** De omgevingsdienst heeft acties ondernomen om (volledig) inzicht te krijgen door **in 2020 4600 bedrijven binnen de provincie gelijktijdig informerend aan te schrijven op het mogelijk nog te moeten voldoen aan de informatieplicht energiebesparing, deze actie**

heeft er toe geleid dat veel bedrijven alsnog hebben voldaan aan de informatieplicht. Er wordt **per brief of e-mail** contact gemaakt met bedrijven die niet voldoen aan de informatieplicht energiebesparing.

Organisatie van het toezicht

De omgevingsdienst handhaaft op de uitvoering van de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing door **specifieke energiecontroles uit te voeren aan de hand van de erkende maatregelenlijst. Tijdens milieu controles worden deze bedrijven (indien het bedrijf nog niet heeft voldaan) aangeschreven om alsnog te voldoen aan de informatieplicht energiebesparing, daarmee komen deze bedrijven alsnog in zicht.** Het aantal bedrijven dat per jaar wordt gecontroleerd wordt bepaald aan de hand van **hoeveel uur een energiecontrole kost per bedrijf (gemiddeld 12 uur). De aantallen controles worden bepaald door het totaal aantal productieve uren van de toezichthouders energie te delen door deze 12 uren.** Naar schatting heeft de omgevingsdienst nog **5-10 jaar** nodig vanaf de start van de werkzaamheden om alle bedrijven en instellingen binnen de gemeente te controleren op de energiebesparings- en informatieplicht.

De omgevingsdienst stelt **prioriteiten op basis van de rubricering die RVO toevoegt aan de informatieplicht rapportages. De prioritering wordt bepaald aan de hand van de rubriceringscode maar ook door de hoogte van het energieverbruik. Hoe hoger het energieverbruik en lager het getal van de rubriceringscode is des te groter de kans dat bij dat bedrijf een energiecontrole wordt uitgevoerd. In 2023 waren er 394 energiecontroles gepland binnen de hele provincie Drenthe, de planning was erop gericht om het maximale uit het energie besparingspotentieel te halen. Om dit potentieel maximaal te benutten is de RUD Drenthe uitgegaan van het bezoeken van bedrijven waar het energieverbruik het hoogst is voor zowel het gas verbruik, als het elektraverbruik en waar de rubriceringscode R1 door de RVO is meegegeven. De rubriceringscode R1 geeft aan dat de kans bij dat bedrijf het grootst is dat er nog energiebesparende maatregelen getroffen dienen te worden.**

Kwantitatieve informatie

De omgevingsdienst heeft de kwantitatieve informatie uit onderstaande tabellen ingevuld voor de gemeente.

Tot en met 2021 was handhaving en toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht nog geen taak van de omgevingsdienst. Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal gecontroleerde bedrijven en de ureninzet op jaarbasis door de omgevingsdienst in de periode 2022 – 2023.

Jaar	Aantal bedrijven gecontroleerd	Ureninzet op jaarbasis
2022	**6**	**167**
2023	**14**	**203**

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal jaarlijks geconstateerde overtredingen tussen 2022 en 2023.

Jaar	Aantal overtredingen
2022	**23**
2023	**7**

Er zijn geen sancties opgelegd.

De omgevingsdienst heeft **zicht op het energiebesparingspotentieel bij bedrijven en instellingen**. **Provincie breed gold in de ronde 2019-2023 een besparingspotentieel bij bedrijven en instellingen van 97.434.000 kWh**. De omgevingsdienst heeft **indicatief zicht op de totaal gerealiseerde energiebesparing die dankzij de energiebesparingsplicht is gerealiseerd**.

De totaal gerealiseerde energiebesparing is indicatief per jaar in onderstaande tabel weergegeven:

Jaar	Gerealiseerde energiebesparing in kWh	Gerealiseerde energiebesparing in m^3
2022	**207**	**-**
2023	**63000**	**-**

In de periode 2019 tot en met 2023 zijn de volgende energiebesparende maatregelen door bedrijven en instellingen getroffen:

- **Voor 2022:**
  - **FB6 Koudeverlies via leidingen en appendages beperken.**
  - **GE7 Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.**
  - **GD1 Warmteverlies via warmwaterleidingen en -appendages in beperken.**
  - **FD1 Energieverbruik voor verlichting en ventilatie voorkomen als lift niet in gebruik is.**
  - **GA1 Borgen van de optimale energiezuinige in- en afstellingen van klimaatinstallaties door het automatisch laten regasis van buitentemperatuur.**
  - **GD3 Aanstaan van ruimteverwarming buiten bedrijfstijd voorkomen.**
  - **GD5 Warmteverlies via warmwaterleidingen en -appendages beperken.**
  - **GF8 Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.**
  - **GF3 Geïnstalleerd vermogen accentverlichting beperken.**
  - **GF6 Geïnstalleerd vermogen buitenverlichting beperken.**
  - **GF4 Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.**
  - **FA4 Aanvoertemperatuur cv-water automatisch regelen op basis van buitentemperatuur. FA2 Opstarttijd cv-installatie regelen op basis van buitentemperatuur en interne warmtelast. GC4 Warmteverlies via warmwaterleidingen en -appendages beperken .**
  - **GD1 Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.**
  - **GD6 Onnodig branden van reclameverlichting voorkomen.**
  - **GD3 Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.**
  - **GE1 Geïnstalleerd vermogen binnenverlichting beperken.**
  - **GE5 Geïnstalleerd vermogen buitenverlichting beperken.**
  - **FF2 Aanstaan persluchtsysteem beperken.**
  - **GC4 Warmteverlies via warmwaterleidingen en -appendages beperken.**

- **Voor 2023:**
    - **FD1 Energieverbruik voor verlichting en ventilatie voorkomen als lift niet in gebruik is.**
    - **GC1 Energiezuinige ventilator toepassen.**
    - **GD1 Warmteverlies via warmwaterleidingen en -appendages in beperken.**
    - **GE1 Geïnstalleerd vermogen binnenverlichting beperken.**
    - **GE1 Geïnstalleerd vermogen binnenverlichting beperken.**
    - **GE7 Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.**
    - **GE7 Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.**

Aanvullende documentenanalyse

Categorie	Aanwezig?	Documenten
Toelichting	x	
Begroting	√	Begroting 2022; Ontwerpbegroting 2024 RUD Drenthe
Opdracht	x	
Beleidstukken	√	Kadernota 2025 RUD Drenthe
Werkprogramma	x	
Voortgangsrapportage	√	Jaarprogramma 2023; concept jaarprogramma 2024
Aanvullend	x	

Begroting

Voor het toezien op de wet- en regelgeving zijn vanaf 2022 uren toegevoegd aan de begroting. Een deel wordt gefinancierd vanuit het Rijk, en een deel wordt gedragen vanuit de uitvoering van RGT. Voor 2024 worden deze uren (7000 uur) verder naar het gewenste niveau gebracht door 1400 uur toe te voegen aan de uitvoering van energietoezicht.

Beleidstukken

De RUD Drenthe heeft energietoezicht als een van de duurzaamheidsambities opgenomen in de Kadernota 2025. Daarin staat dat de SPUK-THE regeling beschikbaar is gesteld ten behoeve van energietoezicht. De klimaatdoelen in relatie tot energiebesparing bij bedrijven zijn ook opgenomen in de begroting van de RUD Drenthe. Voor de uitvoering van deze taken is opdracht verleent vanuit de gemeenten en provincie, die wel verantwoordelijk blijven voor het milieubeleid en prioriteitstelling op lokaal niveau.

Voortgangsrapportages

In de jaarprogramma's die de RUD Drenthe elk jaar opstelt worden de werkzaamheden beschreven die de RUD Drenthe voor 13 Drentse deelnemers uitvoeren. Dit betreft ook toezicht op de energiebesparingsplicht bij bedrijven. De omgevingsdienst weet welke type bedrijven onder de energiebesparingsplicht vallen. Over de uitvoering van het toezicht op het vereiste energielabel C van kantoorgebouwen vindt nog afstemming plaats met de deelnemers. Toezicht op de Label C verplichting is geen milieu (energie) taak, formeel valt dit onder het Besluit Bouwwerken Leefomgeving. Indien van toepassing kan via een extra taak opdracht worden gegeven voor de uitvoering voor deze taak.